

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Ciencias e Técnicas Historiográficas		Código	710G04019
Titulación	Grao en Xestión Dixital de Información e Documentación			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Pena Álvarez, María	Correo electrónico	m.pena1@udc.es	
Profesorado	Pena Álvarez, María	Correo electrónico	m.pena1@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Coñecer as principais ciencias e técnicas historiográficas e os seus obxectivos de estudo. Faremos unha aproximación aos principios básicos da Paleografía, a Diplomática, a Iconografía, a Numismática o a Codicología.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE1 - Coñecer e comprender os principios teóricos e metodolóxicos da xestión e documentación da información para aplicalos na súa actividade profesional
A2	CE2 - Ter o coñecemento humanístico que lle permita ter unha cultura sólida para contextualizar os coñecementos adquiridos
A3	CE3 - Coñecer a realidade e os condicionantes sociais que inflúen na xestión da información
A4	CE4 - Dominar os fundamentos do comportamento dos individuos na busca, recuperación e uso da información, tomando como punto de referencia os aspectos de motivación, contorna e contexto
A5	CE5 - Dominar as fontes de información relevantes que permitan satisfacer de forma efectiva as demandas dos usuarios tanto para a actividade investigadora como para a empresarial
A6	CE6 - Buscar e obter información en diversos medios para responder á demanda dos usuarios de información
A20	CE20 - Dominar as bases para desenvolver actividades de investigación utilizando métodos e principios multidisciplinares
B1	CB1 - Posuír e comprender coñecementos que proporcionan unha base ou oportunidade para ser orixinais no desenvolvemento e / ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB2 - Aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade para resolver problemas en ambientes novos ou descoñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB3 - Ser capaz de integrar coñecementos e afrontar a complexidade de facer xuízos a partir de información que, estando incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre responsabilidades sociais e éticas relacionadas coa aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B4	CB4 - Saber comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e os motivos finais que os sustentan- a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades
B5	CB5 - Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan seguir estudando dun xeito que sexa en gran parte autodirixido ou autónomo
B6	CG1 - Capacidade de cooperación, traballo en equipo e aprendizaxe colaborativa
B7	CG2 - Capacidade de reflexión e razoamento crítico
B8	CG3 - Capacidade de planificación, organización e xestión de recursos, información e operacións
B9	CG4 - Capacidade de análise, diagnóstico e toma de decisións
B10	CG5 - Capacidade para traballar nun contexto global e internacional
B11	CG6 - Capacidade para comprender a importancia, valor e función da xestión dixital da información e documentación na actual sociedade das TIC
C1	CT1 - Expresarse correctamente, oralmente e por escrito, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C2	CT2 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo das súas vidas

C3	CT3 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía que respecta a cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero
C4	CT4 - Comprender a importancia da cultura empresarial e coñecer os medios dispoñibles para os empresarios
C5	CT5 - Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables
C6	CT6 - Desenvolver a capacidade para traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento ambiental, económico, político e social sostible
C7	CT7 - Valorar a importancia da investigación, a innovación eo desenvolvemento tecnolóxico no progreso socioeconómico e cultural da sociedade
C8	CT8 - Ter a capacidade para xestionar o tempo e os recursos: desenvolver plans, priorizar actividades, identificar críticas, establecer prazos e cumprilos

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer as principais Ciencias e Técnicas historiográficas e os seus obxectos de estudo: Paleografía, Diplomática, Iconografía, Sixilografía, Numismática e Codicología-Bibliografía.	A1 A2 A3 A20	B1 B2	C1 C2 C3
Comprender a importancia da escritura como fonte de coñecemento. Coñecer a evolución da escrita e da produción documental latina.	A1 A2 A3 A4 A5 A6	B3 B4	C1 C2
Acadar coñecemento dos documentos que integra o universo histórico.	A1 A2 A6	B9 B10	C5 C6 C7
Traballar con documentos manuscritos e imaxes.	A1 A2 A4 A5 A6	B5 B6 B7 B8 B11	C4 C8

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Ciencias e Técnicas Historiográficas	1.1. Que son? 1.2. Características básicas 1.3. Repositorios dixitais
2. Paleografía	2.1. Orixe 2.2. Materiais de escritura, instrumentos de escritura e tintas. 2.3. Aproximación ás letras, conexións de letras e formas abreviadas. 2.3. A paleografía e as falsificacións.
3. Diplomática	3.1. O documento e as súas características 3.2. Evolución da Diplomática
4. Iconografía	4.1. Iconografía e Iconoloxía 4.2. A imaxe como portadora dunha mensaxe
5. Outras técnicas historiográficas	5.1. Cronoloxía 5.2. Sixilografía 5.3. Numismática 5.4. Codicología

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A3 C3 C6 C7	21	0	21
Proba mixta	A2 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 C1 C2 C4 C5	2	20	22
Traballos tutelados	B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C8	8	30	38
Lecturas	A1 A2 A3 A4 B8 B9 B11 C2 C1	2	14	16
Discusión dirixida	A4 A5 A6 A20 B1 B4	21	30	51
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Tanto a parte teórica como a práctica serán explicadas en clase.
Proba mixta	Proba de resposta breve sobre os contidos teóricos e prácticos da materia para a avaliación dos coñecementos adquiridos.
Traballos tutelados	Presentarase un traballo que estará relacionado coa materia. O traballo presentarase en mano o día da data do exame.
Lecturas	Efectuaranse diversas lecturas para que o alumnado exponga na discusión dirixida.
Discusión dirixida	Os alumnos dialogarán sobre un tema. Será moderado pola docente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Haberá atención personalizada: presencial ou telemática.
Traballos tutelados	Nota para estudantes con "dispensa académica de exención de asistencia": Deben poñerse en contacto coa docente para fixar as liñas de actuación co fin de seguir a materia con efectividade.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Discusión dirixida	A4 A5 A6 A20 B1 B4	Valorarase a exposición que faga o estudante do tema a debatir e os argumentos usados.	30
Traballos tutelados	B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B10 C8	O traballo presentarase o día do exame e a docente conversará co estudante.	70

Observacións avaliación

É requisito imprescindible para aprobar presentar o traballo tutelado e asistir ás Debates dirixidas.

Nota para estudantes con "exención de asistencia académica":

En concreto, as medidas de dedicación para ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e exención académica de asistencia? son as seguintes:

-Deben poñerse en contacto coa profesora a primeira semana para establecer as liñas de actuación.

-Deberán asistir a clase o número mínimo de horas establecidos regulamentariamente.

-As datas de entrega dos "Traballos tutelados" será o día do exame.

-Os Debates guiados substituiranse por un exposición orixinal dos temas propostos neles.

Segunda oportunidade:

Un traballo entregarse o día do exame e colgarase previamente no Campus Virtual.

Plaxio:

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación implicará directamente unha nota de suspenso '0' na materia da convocatoria correspondente, quedando sen efecto a cualificación obtida en todas as actividades de avaliación da convocatoria extraordinaria.

Fontes de información

Bibliografía básica

Canellas López, Ángel. Exempla scripturarum latinarum : in usum scholarum / Ang. Canellas Caesaraugustae [Zaragoza] : Librería General, 1974. Canellas López, Ángel. Exempla scripturarum latinarum : in usum scholarum / Ang. Canellas Caesaraugustae [Zaragoza] : Librería General, 1974. Carmona de los Santos, M. Manual de sigilografía. Subdirección General de los Archivos Estatales. Madrid, 1996. Carmona de los Santos, M. De sellos y blasones: sigilografía para archiveros. S & C Ediciones. Carmona, 1996. Gil Farrés, O. Introducción a la numismática. Asociación Numismática Española. Museo Casa de la Moneda. Madrid, 1993. Introducción a la Paleografía y la Diplomática general / Editor, Ángel Riesco Terrero ; [Coautores, Ana Belen Sánchez Prieto et al.] . Madrid : Síntesis, D.L. 1999. Millares Carlo, Agustín. Tratado de paleografía española / Agustín Millares Carlo ; con la colaboración de José Manuel Ruiz Asencio . - 3a. ed. Madrid : Espasa-Calpe, 1983. Núñez Contreras, Luis. Manual de paleografía: fundamentos e historia de la escritura latina hasta el siglo VIII/ Luis Núñez Contreras; bibliografía de María del Carmen Lozano Sánchez; prólogo de Josefina Mateu Ibars Madrid : Cátedra, D.L. 1994. Paleografía y escritura hispánica / Juan Carlos Galende Díaz, Susana Cabezas Fontanilla, Nicolás Ávila Seoane (coords.) . Madrid : Síntesis, D.L. 2016. Riesco Terrero, A. Introducción a la sigilografía. Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Madrid, 1978. Riesco Terrero, A.; Arnall Juan, Mª A. Introducción a la paleografía y la diplomática general. Síntesis (colecc. Letras universitarias, 21). Madrid, 1999. Romero Tallafigo, Manuel. Arte de leer escrituras antiguas : paleografía de lectura / Manuel Romero Tallafigo, Laureano Rodríguez Liáñez, Antonio Sánchez González . - 3ª ed. amp. Huelva : Universidad de Huelva, 2003. Tamayo, A. Archivística, diplomática y sigilografía. Cátedra. Madrid, 1996.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías

